

3.14 Менаџерска економија

Прилог бр.3.14		Предметна програма од прв циклус на студии			
1.	Наслов на наставниот предмет	Менаџерска економија			
2.	Код				
3.	Студиска програма	Бизнис менаџмент, Маркетинг менаџмент, Менаџмент на квалитет			
4.	Организатор на студиската програма (единица, односно институт, катедра, оддел)	Бизнис академија Смилевски – БАС, Скопје			
5.	Степен (прв, втор, трет циклус)	Прв циклус			
6.	Академска година / семестар	Година	2	Семестар	4
7.	Оптовареност со предметот изразена во ЕКТС кредити	7 ЕКТС			
8.	Наставник (во случај на повеќе наставници назначен одговорен наставник)	Проф. д-р Дијана Ивановска Пржо Проф. д-р Маја Кузмановска			
9.	Јазик на кој се изведува наставата	Македонски јазик			
10.	Неопходни предуслови за слушање и полагање на предметот	Нема			
11.	Цели на предметната програма (компетенции) и резултати од учењето:	Цели на предметната програма (Компетенции): - Разбирање на концептот на менаџерска економија и нејзината улога во процесот на донесување одлуки. - Идентификување и анализа на факторите што влијаат врз понудата и побарувачката. - Разбирање на однесувањето на потрошувачите преку примена на теоријата на избор. - Способност за анализа на трошоци и производствени процеси во рамки на фирмата. - Применување на концептот на еластичност во проценка на пазарни реакции. - Разбирање на принципот на гранични можности и нивната примена во алокацијата на ресурси. - Разбирање на значењето на цените во менаџерските одлуки за профитабилност. - Препознавање на различни пазарни структури и нивно влијание врз стратешко однесување. - Развивање на способности за донесување економски одлуки во услови на ризик и неизвесност. - Применување на концептите на циркуларната економија во менаџерското размислување. Резултати од учењето: - По успешното завршување на предметот, студентите ќе бидат способни да: - Објаснат што претставува менаџерска економија и која е нејзината практична примена. - Анализираат како функционираат пазарните сили преку понуда и побарувачка. - Оценат однесување на потрошувачите врз основа на нивните избори и ограничувања.			

		• Развијат трошочни анализи и да направат проценка на ефикасноста на производството. • Користат еластичност како алатка за предвидување на реакции на потрошувачите и пазарот. • Објаснат како се донесуваат одлуки со ограничени ресурси и кои се компромисите. • Применат логика на одредување на цени во реални менаџерски ситуации. • Спроведат анализа на различни типови пазари и однесување на фирмите. • Донесуваат рационални одлуки во услови на ризик со користење на алатки за проценка. • Интегрираат одржливи економски практики во донесување на менаџерски стратегии.
12.	Детална содржина на предметот по поглавја и единици со резултатите од учење за секое поглавје	ПОГЛАВЈЕ 1: ВОВЕД ВО МЕНАЏЕРСКА ЕКОНОМИЈА 1.1 Поим и значење на менаџерската економија 1.2 Поврзаност со други економски дисциплини 1.3 Улога на менаџерот во економското одлучување Резултати: Студентите ќе го разберат значењето и примената на менаџерската економија. Ќе ја идентификуваат нејзината поврзаност со микро и макроекономијата. Ќе го препознаат значењето на економското размислување при менаџерско одлучување. ПОГЛАВЈЕ 2: БАЗИЧНИ ЕКОНОМСКИ КОНЦЕПТИ 2.1 Ограничени ресурси и избор 2.2 Гранични трошоци и граничен приход 2.3 Алтернативни трошоци Резултати: Студентите ќе ги разберат основните економски принципи кои влијаат на деловното одлучување. Ќе умеат да пресметаат и објаснат граничен трошок и приход. Ќе ја применуваат логиката на алтернативни трошоци во сценарија на ограничени ресурси. ПОГЛАВЈЕ 3: ПОНУДА И ПОБАРУВАЧКА 3.1 Фактори што влијаат на побарувачката и понудата 3.2 Рамнотежа на пазарот 3.3 Промени во пазарната рамнотежа Резултати: Студентите ќе можат да идентификуваат кои фактори ги менуваат понудата и побарувачката. Ќе анализираат пазарни шокови и ефекти врз рамнотежата. Ќе разберат како фирмите и потрошувачите реагираат на надворешни влијанија. ПОГЛАВЈЕ 4: ТЕОРИЈА НА ПОТРОШУВАЧОТ 4.1 Претпочитања и буџетски ограничувања 4.2 Криви на рамнодушност 4.3 Оптимален избор на потрошувачот

	Резултати: Студентите ќе ги разберат принципите на рационално однесување на потрошувачите. Ќе применуваат графичка анализа за избор на добра. Ќе објаснат како потрошувачите прават избори под финансиски ограничувања. ПОГЛАВЈЕ 5: АНАЛИЗА НА ТРОШОЦИ И ПРОИЗВОДСТВО 5.1 Видови трошоци и нивна динамика 5.2 Производна функција и продуктивност 5.3 Краткорочни и долгорочни одлуки во производството Резултати: Студентите ќе умеат да разликуваат фиксни и варијабилни трошоци. Ќе пресметуваат производна ефикасност и продуктивност. Ќе разберат како фирмите одлучуваат во различни временски хоризонти. ПОГЛАВЈЕ 6: ПАЗАРНИ СТРУКТУРИ 6.1 Совршена конкуренција 6.2 Монопол и олигопол 6.3 Монополистичка конкуренција Резултати: Студентите ќе ги споредуваат различните пазарни структури. Ќе ги анализираат стратегиите на фирмите во различни конкурентски средини. Ќе ја разберат моќта на ценовно однесување во ограничени пазари. ПОГЛАВЈЕ 7: ПРОДАЖНИ ЦЕНИ КАКО ИНСТРУМЕНТ ЗА МЕНАЏЕРСКИ ОДЛУКИ 7.1 Ценовни стратегии 7.2 Ценовна дискриминација 7.3 Врска меѓу цена, приход и профит Резултати: Студентите ќе можат да предложат ценовна стратегија според пазарна ситуација. Ќе разберат како се користи цената како алатка за зголемување на приход. Ќе анализираат ефекти од промена на цена врз профитабилност. ПОГЛАВЈЕ 8: ДОНЕСУВАЊЕ ОДЛУКИ ПОД РИЗИК И НЕИЗВЕСНОСТ 8.1 Типови на ризик и неизвесност 8.2 Одлуки базирани на очекувана вредност 8.3 Улога на информација и анализа на сценарија Резултати: Студентите ќе ги разберат разликите помеѓу ризик и неизвесност. Ќе користат едноставни модели за проценка на ризик. Ќе применуваат сценарија за оптимизирање на менаџерски избори. ПОГЛАВЈЕ 9: ЕКОНОМСКА ОДРЖЛИВОСТ 9.1 Концепт на одржлив развој во економијата 9.2 Циркуларна економија и менаџерски пристапи 9.3 Етички аспекти на менаџерското одлучување Резултати: Студентите ќе ја разберат важноста на економската одржливост за долгорочна стабилност.
--	---

		Ќе можат да објаснат примена на циркуларна економија во компаниите. Ќе интегрираат одржливи и етички практики во своите економски анализи.			
13	Заемна поврзаност на предметите	Нема			
14.	Детален опис на наставните и работните методи за предметот	Наставата се реализира преку комбинација на интерактивни предавања, практични вежби, студии на случај и индивидуална и групна работа, со цел да се овозможи сеопфатно разбирање на современите концепти и практики. Предавањата се организираат во форма на интерактивна настава каде што студентите се активно вклучени преку дискусии, прашања и мултимедијални презентации. Овој метод овозможува стекнување на теоретски знаења, но и нивна примена преку анализа на актуелни предизвици во областа. Практичните вежби имаат за цел да ги зајакнат компетенциите на студентите преку симулации, решавање на конкретни задачи и примена на концептите во реални работни сценарија. Преку индивидуални и тимски активности, студентите развиваат аналитички и истражувачки способности, како и практични вештини за решавање на проблеми. Студиите на случај се користат како алатка за подобро разбирање на економските и менаџерските предизвици во реалниот сектор. Преку анализирање на конкретни примери од деловната пракса, студентите развиваат критичко размислување и учат како да ги применат стекнатите знаења за идентификување и решавање на проблеми. Индивидуалната и групната работа се важен дел од наставниот процес, бидејќи поттикнуваат активно учење, соработка и комуникациски вештини. Студентите имаат можност да работат на самостојни истражувања, како и да презентираат решенија за конкретни предизвици. Со примена на овие наставни и работни методи, студентите се стекнуваат со применливо знаење, критичко размислување и практични вештини потребни за современото менаџирање на економијата.			
15.	Вкупен расположив фонд на време	189 часови			
16.	Форми на наставните активности	16.1.	Предавања- теоретска настава. часови	24 часа	
		16.2.	Вежби (лабораториски, аудиториски), семинари, тимска работа: часови	24 часа	
		16.3.	Пракса: часови		
17.	Други форми на активности	17.1.	Проектни задачи: часови	24 часа	
		17.2.	Самостојни задачи: часови	52 часа	
		17.3.	Домашно учење - задачи	65 часа	
18	Услови за потпис	Реализирани активности од точка 16 и 17.			
19	Начин на оценување				
	19.1.	Тестови: бодови			50
	19.2.	Семинарска работа/проект, презентација писмена и усна: бодови			20
	19.3.	Присуство и активност			30
20	Критериуми за оценување (бодови/ оценка)	до 50 бода	5 (пет) (F)		
		51 x до 60 бода	6 (шест) (E)		
		61 x до 70 бода	7 (седум) (D)		
		од 71 до 80 бода	8 (осум) (C)		

		од 81 до 90 бода		9 (девет) (B)		
		од 91 до 100 бода		10 (десет) (A)		
21.	Метод на следење на квалитетот на наставата	• Евалвации од студентите: Редовно спроведување на евалвации за оценување на наставниот процес, со фокус на содржината на предметот, методите на предавање, комуникацијата со студентите и јасноста на наставниот материјал. • Самоевалвација на наставниците: Наставниците вршат самооценка на своето предавање, оценувајќи ги своите методи на наставата, нивната ефективност и областите за подобрување. • Набљудување на наставата: Редовно набљудување на часовите од страна на колеги или менаџери за квалитет, со цел да се оценат методите на предавање и интеракцијата со студентите. • Постигнување на образовни цели и резултати: Анализа на академските резултати на студентите, како и нивните вештини и способности што ги стекнале, во контекст на учењето. • Меѓународни акредитации и стандарди: Применување на меѓународни стандарди за квалитет во образованието и вршење на редовни проверки преку акредитации и оценки од надлежни институции				
22.	Литература					
	22.1.	Задолжителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	Кузмановска, М., Ивановска Пржо, Д.,	Менаџерска економија, Компендиум	1.	Кузмановска, М., Ивановска Пржо, Д.,
	22.2.	Дополнителна литература				
		Ред. број	Автор	Наслов	Издавач	Година
		1.	ЛАЗАРОВ.Д.,	БИЗНИС ЕКОНОМИЈА: СЕЛЕКТИРАНИ	1.	ЛАЗАРОВ.Д.,